

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin Moșincat
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Cho.
Editura Tipo MC, Oradea - 2020

Cartea Mea e și a Ta!

ISSN 2734-6889
ISSN-L 2734 -6889

Să ne amintim de istoricul militar Neculai Moghior și de câteva dintre activitățile sale mai importante

Maria TRANDAFIR¹

Se împlinesc aproape doi ani de la dispariția dintre noi, în septembrie 2019, a istoricului cu mult drag de acest neam, Neculai Moghior, născut la 20 februarie 1947, la Comănești, în județul Bacău: Este cel care a pus bazele Secției de Aviație, din Muzeul Militar Național, București, în denumirea căruia s-a adăugat de câțiva ani, la sugestia reputatului istoric-documentarist numele „Regele Ferdinand I”. Multă vreme, a fost Șef al Secției Documentare în acest muzeu, până la pensionare, în anul 2011, dar nici atunci nu a întrerupt legătura cu instituția căreia i s-a dăruit și la prestigiul căreia a contribuit.

De-a lungul carierei sale a efectuat numeroase studii și cercetări, inclusiv pe

diverse șantiere arheologice din țară, a publicat în același timp circa trei sute de articole în reviste de specialitate, 15 cărți, unele în colaborare cu colegi, pe teme muzeografice și de istorie militară (precum cea scrisă împreună cu doi buni prieteni, foști colegi de la muzeu: col. (rez.) Dr. Constantin Moșincat și col. (rez.) Ion Dănilă, în 1999, *Din întuneric un soare nou răsare-Basarabia 1918*, publicată la Editura EP Oradea. Mai amintesc, dintre lucrările semnate: *In memoriam. Regele Ferdinand I*, din 2007; *Ferdinand I - Cuvânt pentru întregirea neamului românesc*, din 1994; *Ferdinand I - o poveste adevărată. Basarabia 1918*, apărută la Editura TIPO MC, de la Oradea, cu sprijinul aceluiași prieten, alt istoric iubitor de neam, Constantin Moșincat. Și *Ferdinand I - regele tuturor românilor*, (ultimele pagini fiind scrise, după deces, de soția sa, Maria Trandafir, a fost publicată de un alt bun prieten, istoric, fost Director al muzeului,

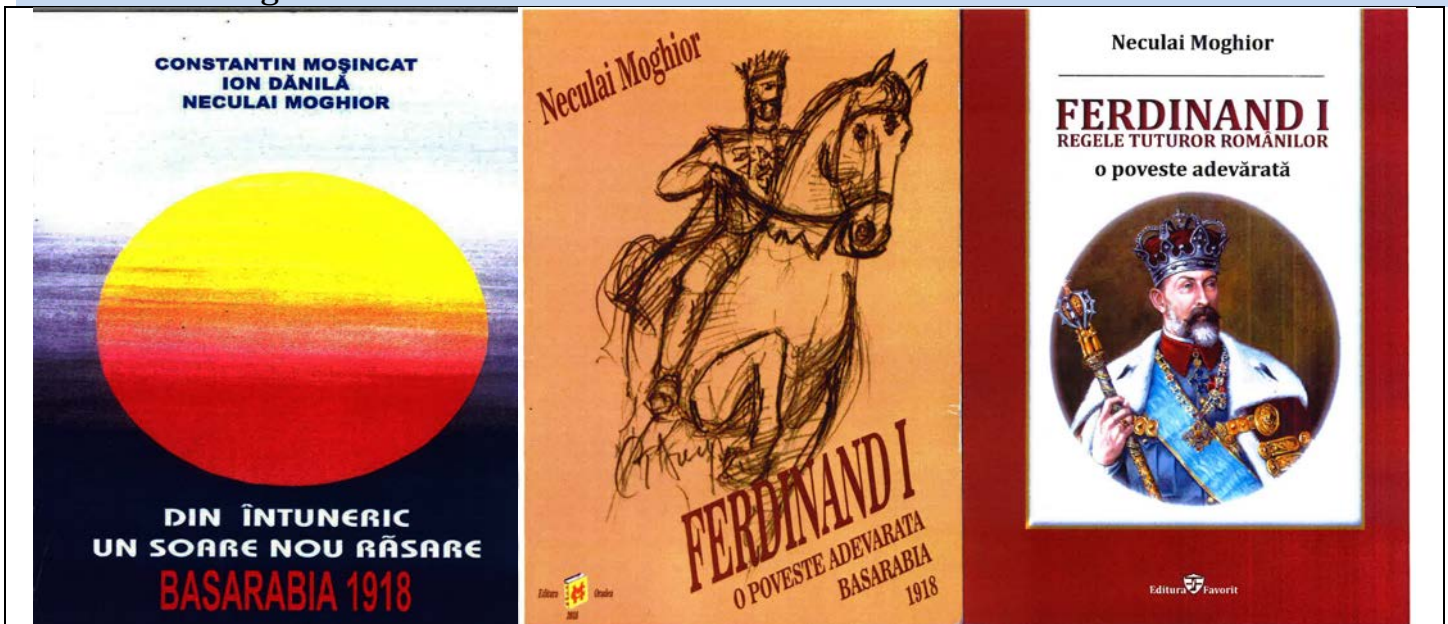

¹ Membru asociat al Comitetului Român de Istorie și Filosofie a Științei și Tehnicii - CRIFST al Academiei Române

2

membru asociat al CRIFST, colonel (rez.) Dan Gîju, carte trecută în Colecția Document, la Editura Favorit. Ultimele două volume amintite au apărut cu ocazia Centenarului de la aceste importante evenimente. Despre cel din urmă și despre autor, Dan Gîju afirma: „O carte înălțătoare, un omagiu emoționant și pe deplin meritat, adus celui mai nobil dintre regii României, Ferdinand I, de către unul dintre marii și sincerii lui admiratori de peste veac, inimosul, mereu neliniștitul și, totodată, istoricul de certă vocație, Neculai Moghior. O carte care, prin dubla ei semnificație, de monument al recunoștinței, în același timp, de certă lecție de patriotism, își justifică investiția, cu atât mai mult cu cât România pare intrată din nou în vrie, și încă mai rău decât în primii ani interbelici(...) Anul acesta, tot la Editura Favorit, a fost reeditat albumul dedicat de Neculai Moghior și de Dana-Irina Gîju lui Ferdinand I - regele întregitor de țară - istorie militară în imagini.

Neculai Moghior, atestat de Ministerul Culturii și al Cultelor în 2003, ca specialist în sfera „Bunuri arheologice și istorice, documentare” a fost inițiator, în 1990, membru fondator și secretar general timp de douăzeci de ani, al Asociației pentru Propaganda și Istoria Aeronauticii-ARPIA, urmașa Asociației pentru Propaganda Aviației-ARPA. Are în prezent peste 2500 membri în cadrul a 26 de filiale în țară, inclusiv cu inițiative de formare în străinătate a altora, dintre care două funcționează bine de mai mulți ani: la Torino din 2004 și în Republica Moldova. Altele se speră să le urmeze în curând exemplul, în Canada, la Toronto și în SUA, la Sacramento, unde în 1932 Smaranda Brăescu a devenit campioană mondială absolută la parașutism, după ce, în 1931, deci în urmă cu 80 de ani, era recunoscută de Federația Aeronautică Internațională campioană europeană. ARPIA a devenit din 2006 membră cu drepturi depline a Parteneriatului European al Asociațiilor Forțelor Aeriene (din națiuni membre ale UE și din NATO).

Istoricul Neculai Moghior, cetățean de onoare al orașului Comănești, a avut și inițiativa înființării, în 2011, a Asociației cultural științifice „Dimitrie Ghika-Comănești”, în orașul său natal, Asociație al cărei Președinte de onoare este dr. în biologie Dumitru Murariu, membru corespondent al Academiei Române, prim-vicepreședinte al CRIFST, mulți ani Director al Muzeului Național de Științe Naturale „Grigore Antipa”, din București.

La sesiunile anuale din toamnă ale acesteia au participat și cu lucrări, ca invitați, cu sprijin (inclusiv material) din partea Primăriei, în special al d-lui Primar ec.Viorel Miron, importanți membri ai Comitetului Român de Istorie și Filosofie a Științei și Tehnicii al Academiei Române, precum secretarul științific al acestuia, dr. Valentin

Marin (numit cetățean de onoare al orașului Comănești), căruia i se datorează apariția anuală a volumului de lucrări al asociației, Columna, editat în cadrul CRIFST ca Supliment la Revista Studii și Comunicări, din inițiativa regretatului academician Gleb Drăgan, fost Președinte al Diviziei de Istorie a Științei a CRIFST, prezent nu numai fizic la primele sesiuni/simpozioane anuale ale acestei asociații (N. Moghior făcând parte până în septembrie 2019 din Consiliul Științific, iar lista membrilor Consiliului începând cu dl. acad. Dan Berindei, fost vicepreședinte al Academiei Române și Președinte al CRIFST până în 2020, funcții din care s-a retras din motive de sănătate).

Neculai Moghior a avut o însemnată contribuție și la restaurarea Cimitirului Internațional al Eroilor din Comănești, inclusiv prin dotarea Monumentului cu două afeturi de tun. A luat parte alături de Primarul, Valentin Marin, datorită căruia, la parada de trecere în cântec de fanfară a unor soldați, după ceremonialul religios, oficiat de un sobor de preoți localnici și din zonele învecinate, la depunerea de coroane participau, mai ales în primii ani, și atașați militari de la ambasade din București ale Austriei, Germaniei, Rusiei și Ungariei care aveau eroi ce-și dorm acolo somnul de veci. Alături de cei amintiți se afla și Președinta asociației, membru asociat al CRIFST, directoare pe atunci a Colegiului Tehnic „Dimitrie Ghika“, Comănești, d-na inspector școlar în prezent, Lavinia Misăilă, căreia i se datorează buna organizare din cadrul asociației, profesor care a fost mereu însoțită de mulți elevi, care, după depunerea de coroane de flori la mormintele eroilor, prezentau și frumoase spectacole sau momente artistice, de cele mai multe ori sub ropote de ploaie. Alte coroane de flori erau și sunt depuse la Cimitirul unde se odihnesc rămășițele pământești ale unor membri ai familiei Ghica (Ghika) din Moldova.

Înainte de a menționa câteva personalități importante din familia (de domnitori, miniștri, etc) Ghica, prezentate la diverse sesiuni ale Asociației cultural științifice „Dimitrie Ghica-Comănești“, aș vrea să amintesc faptul că, în 2021, se împlinesc 200 de ani de la mișcarea revoluționară de redeşeptare națională, condusă de Tudor Vladimirescu. A fost susținut, ca să fie în frunte, de trei mari boieri din Țara Românească: Grigore Ghica, Barbu Văcărescu, Grigore Brâncoveanu (care au condus caimacania pe care au înființat-o după decesul domnitorului Al Șuțu, la 19 ianuarie 1821, până la numirea unui nou domnitor de către Poartă). Această numire s-a datorat faptului că Tudor din Vladimiri luase parte la Războiul ruso-turc (1806-1812, unde se remarcase prin capacități militare și organizatorice deosebite, prin vitejia, disciplina perfectă a trupelor sale de 3.000 de panduri, participând alături de trupele generalului Isaiev, până la sfârșitul războiului, în luptele de la Cernești, Rahova, Negotin și Cladova.(conf. articolului semnat de Lizica Papoiu, intitulat „Oșteni români în armate străine (secolele XVII-XIX)“, în „Studii și Materiale de Muzeografie și Istorie Militară“-Muzeul Militar Central, nr.6/1973). Primise, în armata rusă, gradul de locotenent, a fost decorat cu Ordinul „Sfântul Vladimir” cu spade, țarul Alexandru I dându-i și un inel de aur cu piatră prețioasă, gravat cu inițialele numelui său, astfel purtătorul acestuia intrând sub protecția consulatului Rusiei, fiind apărat de răzburarea turcilor și prin Tratatul de pace de la București. Tot țarul îi dăduse și un regiment de cazaci și lăsase la panduri armele cu care luptaseră în acel război, strânse apoi de Tudor.

Un fapt demn de remarcat ar fi că sub îndrumarea lui Petrache Poenaru, mai târziu inventator al stiloului (toc - rezervor, care se alimentează la nesfârșit cu cerneală, brevetat la Paris și Viena, în 1827, primul român care a obținut brevet de invenție), șef al cancelariei lui Tudor Vladimirescu, a fost editat ziarul revoluției, primul ziar românesc, intitulat „Foaia de propagandă”*(conf. cărții publicate sub egida Institutului Cultural Român- 100 de Inovatori Români, editor Ruxandra Mihăilă, pp 10-11).

Revoluția, care s-a produs concomitent cu mișcarea de eliberare greacă, în fruntea căreia s-a aflat Alexandru Ipsilanti, originar din familii fanariote domnitoare în

Țara Românească și-n Moldova, a depins și de alți factori externi importanți, precum pierderea sprijinului Rusiei, parte a Sfintei Alianțe (împreună cu Austria și Germania).

Prin Proclamația de pe câmpia din apropierea satului Padeș, Tudor a trasat adevărata orientare a revoluției în sens politico-național și social, independentă față de ce voiau numai marii boieri: autonomia țării, fără schimbarea sistemului social, știind că era necesar să i se alăture în luptă o populație formată în primul rând din țărani excedați de o fiscalitate nemiloasă, mai ales în timpul ultimelor două domnii, ale lui Caragea și Șuțu. Cei trei mari boieri susmenționați se retrăseseră la Brașov când Tudor Vladimirescu a ajuns cu pandurii lui și cu vreo 300 de sârbi (veniți după înfrângerea mișcării de eliberare condusă de Karagheorghii), la București. La Brașov era și P. Poenaru, ajuns cu mesaj de unire, când a aflat de asasinarea lui Tudor de către oameni ai lui Ipsilanti, după torturare, ca urmare a trădării de către unii boieri din oastea sa. Dar s-a reușit restabilirea domniilor pământene, în 1822, deschizându-se drumul spre modernizare în Țările Române.

La 100 de ani, în primăvara anului 1921, după cum a arătat Neculai Moghior în cartea Ferdinand I - regele tuturor românilor, au fost organizate ceremonii impresionante în mai multe localități din țară, timp de o săptămână. La una dintre acestea, din București, a participat și familia regală, cea de la Teatrul Național, în seara zilei de 19 martie. A fost o mare serbare la care au luat parte pe lângă autorități, reprezentanți din toate provinciile României Mari, făcându-se astfel o rememorare a tradițiilor ancestrale, a aspectelor caracteristice pentru fiecare zonă istorică și etnografică a țării.

Nu mă voi mai referi la prioritatea acordată anul acesta activității de refacere, mai întâi la calculator, care s-a vrut cât mai apropiată și de recondiționarea anterioară din 1981, a steagului - ca esență a ideii de unitate, avându-se-n vedere valoarea acestuia de document, (steag pictat de un călugăr de la Mănăstirea Antim din București, sub supravegherea și binecuvântarea episcopului Ilarion al Argeșului), tema fiind deja apărută în mai multe scrieri.

Unul dintre subiectele tratate la Simpozionul asociației, din 2014, a fost cel referitor la principele Dimitrie Ghika al României, (despre care a fost prezentată o lucrare a d-nei prof. Carmen-Ioana Popovici - „Dimitrie Ghika - personalitate marcantă a culturii române“, care a apărut și în nr. 4 / 2015 al Revistei Columna, pp 41-44). Acesta s-a născut la Iași, la 31 decembrie 1839. A avut, împreună cu soția sa, Zoe Lahovari, doi copii - fiul Nicolae (1875-1921, ajuns Președinte al Senatului) și Maria, căsătorită mai târziu cu prințul Leon Mavrocordat, ajuns atașat militar la Viena. După studii, la Facultatea de Drept a Universității Humboldt din Berlin, a devenit, rând pe rând, diplomat, jurist, magistrat, membru al Camerei Deputaților (1872-1892), consilier local, prefect al județului Bacău, dar și vânător și explorator. Având preocupări legate de zoologie, botanică, geologie, din 1875 a fost distins membru al Societății Geografice Române. A vizitat Austria, Franța, Anglia, Germania, Italia. Având pe lângă o avere considerabilă, spirit de aventură, dorința de a descoperi noi orizonturi, odată cu deschiderea Canalului Suez spre Africa, spre sfârșitul anului 1869, (deși mulți care au vrut să exploreze acest continent și-au pierdut acolo viața), s-a încumetat să plece, cu fiul său Nicolae, în Cornul Africii (în 1885-1886). Au ajuns cu vaporul Imperatrix la Aden, iar din capitala Somaliei, Berbera, aflată sub protectorat britanic, au pornit într-o grea călătorie, cu multe peripecții, alături de un mare covoi, la 22 octombrie 1894, timp de o jumătate de an. Au străbătut câmpiile Gouban, platoul Ogo, râul Shebelle, ajungând în Munții Lunii, (așa cum i-a numit Ptolomeu, astăzi - Munții Ruwenzori) și au ajuns în nordul Etiopiei, unde au început, prin vânătoare și pescuit, să strângă trofee cinegetice și să colecționeze specii exotice (În țară mai vânașeră urși brunii în Carpați, cerbi, mistreți pe domeniul unui castel, al lor, de la Dofteana, de lângă Comănești). Plantele, animalele colecționate în această expediție

(rinoceri, crocodili, lei, elefanți, o specie de girafă, pantere, hiene, zebre, antilope, gazele, măgari sălbatici, șacali, maimuțe, vulpi, etc) au fost donate, la întoarcere, Muzeului Național Român de Istorie Naturală „Grigore Antipa”. La același simpozion, Dorina Rogobete a prezentat din lucrarea „Nicolae D, Ghika: Cinq mois au Pays des Somalis “ un fragment din cartea pe care a tradus-o în întregime, despre țara somalezilor și cele cinci luni petrecute de cei doi exploratori acolo, acesta regăsindu-se în nr. 4 / 2015 al Revistei Columna, pp 31-40). Dr. (în biologie) Dumitru Murariu, director adjunct al Institutului de Speologie „Emil Racoviță”, al Academiei Române, președinte al Diviziei de Istorie a Științei a CRIFST, la aceeași sesiune s-a referit la „Emil Racoviță-despre viața animalelor și plantelor din Antarctica”, publicată în nr. 4 / 2015 al Revistei Columna, pp 21-29).

La unul dintre simpozioanele asociației s-a vorbit și despre Matila (Costiescu) Ghika (n 1881-d 1965), a fost nepot al ultimului domnitor al Moldovei-Grigore V Ghica, cu filiație fanariotă, dar și militară bavareză (din partea bunicului). Tatăl-Matei Costiescu, a fost ofițer în timpul Războiului de Independență. De la 10 ani, Matila a plecat cu mama-Maria Ghica la Paris. A învățat în școli prestigioase din Franța și Anglia, inclusiv inginerie și s-a pregătit și pentru o carieră militară în marină. În timpul studiilor superioare a mai fost interesat și de matematică, termodinamică, psihologie. A studiat dreptul la Bruxelles, unde și-a luat și doctoratul în științe juridice. A revenit în România la insistența ministrului Afacerilor Externe fanariot, Ion Lahovary, făcând carieră în marină, apoi în diplomatie, fiind la conducerea mai multor misiuni militare de la reprezentanțe române din Berlin și Londra. S-a căsătorit cu Eileen O' Connor, fata unui distins diplomat englez. A fost interesat de lumea culturală: monumente, muzee, concerte, teatru. Când era ofițer de marină a fost admis la Școala Superioară pentru Electricitate, dar, după cum spunea, avea o chemare spre filosofie, fiind interesat în explorarea limitelor științelor moderne și-n cunoașterea unor aspecte metafizice importante.

A scris mai multe cărți de estetică, cele mai importante fiind publicate în anii '30, în Franța. Urmărind să găsească un loc comun privind regularități și simetrii pentagonale în artă, în contrast cu simetriile hexagonale ale lumii inerte la cristale, acesta a urmat pași făcuți de Pitagora, Euclid, Leonardo din Pisa (în secolul XIII), Kepler (în secolul XVI) și de alții, inclusiv de Solomon Marcus. De exemplu cartea sa “Le nombre d'or “, din 1931, a fost primită cu mult entuziasm și de Paul Valery. Acest “număr de aur “ reprezentând o proporție ideală, divină și o cheie matematică pentru frumos stătuse alături de construcția Piramidelor, a Panteonului, a catedralelor gotice, a picturilor lui da Vinci. Acest număr l-a făcut mai mult cunoscut în estetică, pe care o practica folosind instrumente matematice. După părerea istoricului literar și scriitorului Florin Manolescu, Matila Ghika vedea în estetică „știința relațiilor legate de armonie”, iar frumosul- ca „o expresie a perfecțiunii”. Scriitorul și scenaristul englez Patrick Leigh Fermor a scris despre “numărul de aur “ și despre autor, prieten cu Proust, Paul Valéry, cu Saint Exupéry, că atunci când acest număr a apărut, în 1930, “impactul și efectul lui asupra lumii artistice franceze a fost imediat. A stârnit aprecieri, dezbateri și critici. Autorul lui a devenit dintr-odată o eminență intelectuală în Franța, iar în deceniile următoare opinia publică i-a făcut cunoscută autoritatea”. Și Paul Morand a publicat în 1934, în „Noua Revistă Franceză” o portretizare, după cum urmează: „Românul Matila. Costiescu Ghika este și francez, potrivit nevoii de gândire arhitectonică ordonată. Este englez, prin umorul său, austriac datorită pasiunii lui aristocratice, german prin metoda folosită, american prin curiozitatea sa prodigioasă și slav prin apetitul pentru țări străine”.

A publicat un roman încântător (singurul) „Again One Day “(Încă o zi) în 1933, tradus de Georgeta Filitti, în 2007, în limba română. Când se afla în America, în 1949, a calculat proporția de aur pentru Leda Atomica a lui Salvador Dali, formula sa

matematică fiind scrisă în partea de jos, din dreapta, a picturii. Nu ar fi unicul exemplu. (Sursă bibliografică-«100 de Inovatori Români», editată sub egida Institutului Cultural Român la Magic Print S.R.L., Onești, pag. 88, 89).

Mai amintesc faptul că -românul, la origine, Christopher Ghyka, ofițer în armata britanică, cu grad de general maior de brigadă, a participat, în calitate de membru al Household Division, la ceremonialul funerar de la Castelul Windsor al Prințului Philip al Marii Britanii, în luna aprilie 2021. Acolo a fost prezent și un detașament al celebrei Irish Guards. Și-a început cariera militară strălucită, dar discretă, în 1993, la regimentul de infanterie Irish Guards-unitate de elită, care asigură inclusiv protecția familiei regale britanice, după cum este notat în ziarul "Adevărul". (Și tatăl său, John Ghika, (decedat în 2003) a fost ofițer în armata britanică și a făcut parte din Garda Irlandeză). La 21 aprilie 2011, colonel-locotenentul Ch.Ghika, aflat la comanda Batalionului nr. 1 al Gărzii Irlandeze, își inspecta subordonații pentru îndeplinirea ceremonialului din timpul paradei de la Windsor, în sudul Angliei, unde în săptămâna următoare urma să se celebreze nunta Prințului William al Marii Britanii cu Kate Middleton (după cum relatează la acea dată Eddie Keogh, de la agenția de știri Reuters). A luat parte, de-a lungul timpului, și la misiuni internaționale, precum cele din Macedonia de Nord, Kosovo, Sierra Leone, Irak, Afganistan. De un an face parte din Comandamentul de Operațiuni „Inherent Resolve” (mesaj.ro, art.: romanul-care a participat-la-ceremonialul- funerar-al- Prințului- Philip-al-Marii-Britanii).

Mihail Gh. Ghica (născut în 1859, la București-decedat în 1902 tot la București), după studii militare la La Flèche și la Școala militară specială de la Saint-Cyr (1878-1880), a fost avansat în mai multe grade, ajungând în 1897 locotenent-colonel. Între timp a servit în mai multe unități (regimente) permanente și teritoriale de infanterie, în Marele Stat-Major (1890-1903). Între anii 1891-1894 a fost numit atașat militar la Legația României din Franța, luând astfel parte la toate manevrele din toamnă ale armatei franceze, ocupându-se și de problemele românilor stagiați care urmau studii în Franța, etc. Între 1897-1899 a fost șef adjunct de Stat-Major în al 20-lea Corp de armată, după ce din octombrie 1893 până în 1895 fusese șef de Stat-Major în a 3-a Divizie de infanterie. Dintre principalele decorații primite amintesc numai Ordinul Steaua României, în grad de cavaler, în 1891, Coroana României, ca ofițer. (Sursă bibliografică: Maria Georgescu, cpt. Christophe Midan – Un exemplu de cooperare bilaterală-Atașați militari francezi în România și români în Franța (1860-1940), carte în limba franceză, apărută la Editura Militară, București, în 2003, sub auspiciile Institutului de Studii Politice al Apărării și de Istorie Militară, precum și al Serviciului de Istorie al Infanteriei).

Despre Elena Ghica (pseudonim literar- Dora d'Istria, născută în 1828, la București-decedată în 1888, la Florența, Italia) s-a vorbit la o altă sesiune anuală a Asociației cultural-științifice „Dimitrie Ghika-Comănești”. Scriitoare, istoric, etnograf, militantă pentru emanciparea femeilor, pentru răspândirea culturii românești în străinătate, această fiică a marelui ban Dimitrie Ghica (numismat, arheolog), nepoată a domnitorilor din această familie, era considerată un copil minune de profesorul ei particular, G.G. Papadopol, la 10 ani cunoscând nouă limbi străine, pictură și cânta la pian. La 14 ani traducea din greacă în germană 'Iliada' scrisă de Homer. Între anii 1842-1846 călătorea, pentru studii, împreună cu familia, la Viena, Dresda, Veneția, Berlin. S-a stabilit la Sankt-Petersburg, după ce s-a căsătorit în 1849 cu principele rus Alexandr Kolotov Massalski. Acolo a obținut premiul I la un concurs de pictură de peisaje, organizat de Muzeul Ermitaj. În 1856 s-a despărțit de soț, după ce a fost grav bătută, din ordinul autorităților, la palatul gubernial, pentru că în timpul Războiului Crimeii și-a arătat simpatia față de Franța și Anglia, așa că a plecat în Elveția, stabilindu-se la Aarau.

A călătorit mult prin Europa Centrală, prin Balcani, în cele două Americi. A fost prima femeie care, escaladând vârful Moench din Alpii elvețieni, a înfipt acolo tricolorul pe care era brodat numele României, performanță descrisă în „La Suisse allemande et l'ascension de Moench, lucrare pe care a publicat-o în 1856, la Geneva și la Paris. Variata sa operă, scrisă în franceză, greacă, italiană, engleză, rusă, germană, cuprinde articole cu tematică istorică, politică, socială, de economie politică, religie, feminism, poezie populară, sau pagini de istorie, etnologie, etnografie, folclor al popoarelor din - Balcani, precum „La nationalité roumaine d' après les chants populaires”, apărută în „Revue des deux mondes”, Des femmes par une femme, în 1862, despre condiția femeilor din Elveția și Germania. La Zurich și Paris a publicat în 1863, în memoria Domnului Moldovei, Grigore Ghica, cel care opunându-se cedării Bucovinei a fost ucis de otomani- Albanezi din România. Istoria principilor Ghica în secolele XVII-XVIII-XIX , ș.a. Între 1876-1877 i-au apărut în România o parte din operele sale (traduse de Grigore Peretz), reunite în volumul Operele principesei Dora d'Istria.

A fost colaboratoare la multe reviste: Etoile du Danube de la Bruxelles, Courrier de Paris, Illustration, Revue Suisse, de la Neuchâtel, Indépendance Hellénique-din Atena, etc., și membră a mai multor academii, institute, societăți savante, asociații din Franța, Grecia, Italia, Austria, Argentina, Turcia. A fost apreciată de scriitori români (George Barițiu, Cezar Bolliac, Radu Ionescu și alții, dar și de scriitori străini (Enrico Panzacchi, A Rizo, Schmidt Weissenfelds, A. Wolf, A. Pommier, etc). Și-a expus unele idei politice și-n corespondența cu Giuseppe Garibaldi, propunând un plan de formare a unei federații de state independente în Balcani, care să fi cuprins italieni, greci, albanezi și români. Ultimii 20 de ani de viață și i-a petrecut în Italia la Torino, Livorno și Florența. Dar afirma că „îndepărtată de soartă, din copilărie, de malurile dragi ale Dâmboviței, n-am încetat niciodată să aparțin țării natale al cărei destin este obiectul meditațiilor mele neîncetate”. Cenușa i-a fost depusă, după deces, la Cimitirul Trespiana din Florența, iar averea a fost lăsată, prin testament, Primăriei din București, pentru Spitalul Pantelimon, ctitorie a familiei sale. Corespondența, cărțile rare le-a dat pinacotecii și bibliotecii municipale din Florența.

Alături de Anna de Noailles, Marta Bibescu, Elena Văcărescu, formează salba de prințese române care au fermecat Europa prin cultura, rafinamentul și spiritul lor creator (Georgeta Filitti Penelea) (conf. Articolului scris de George Marcu în Enciclopedia Personalităților Feminine din România, Ed. Merodia, București, 2012, paginile 151, 152).

La Simpozionul Internațional „Dimitrie Ghika-Comănești”, din 2018, pe lângă prezentarea volumului Ferdinand I- o poveste adevărată. Basarabia 1918, a fost organizată la Muzeul de Artă și Etnografie de la Castelul Ghika, din oraș, unde se țin lucrările sesiunilor anuale ale asociației, o expoziție cu imagini-document din cărțile istoricului susmenționat, legate de Centenarul de la reîntregirea neamului, autorul primind o Diplomă de Merit, semnată inclusiv de dl. acad. Viorel Bădescu, participant și cu lucrare la acea sesiune, președinte din 2019 al Diviziei de Istorie a Științei a CRIFST.

La ultimul simpozion internațional al asociației, ediția a X-a, ținut în 2020 mai mult on-line, cu numai 20 de participanți, prof. Maria Trandafir- membru asociat al Diviziei de Istorie a Tehnicii, a CRIFST, și membru al asociației, a făcut unele referiri la autorul Neculai Moghior și la ultima lucrare a sa, Ferdinand I- regele tuturor românilor.

În concluzie, să nu ne uităm niciodată, mai ales, marile personalități, multe dintre acestea fiind mai bine știute, cu mult mai mult în străinătate, să le facem cunoscute cât mai mult cu putință !

Abstracts

By this article the author wants to show the links existing between the historian Neculai Moghior, the international symposiums organized annually by “Dimitrie Ghika-

Comănești“ Cultural and Scientific Association, with attendance of highly placed invited persons from CRIFST-The Romanian Committee for History and Philosophy of Science and Technics of the Romanian Academy- (this association’s honorary President being PhD Dumitru Murariu, CRIFST’s first vice-president), the initiator of this association, in 2011, having been N. Moghior, honorary citizen of Comănești, (where he has been born in 1947-dead on 6 September 2019 in Bucharest,) member of the Scientific Committee of Columna. This association’s magazine (whose chief editor is PhD. Valentin Marin, CRIFST Scientific Secretary until 2020) is a Supplement of “Studies and Communications“,Romanian Academy CRIFST’s Review

8

